

Igazságos háború?

A probléma: Ferenc pápa szerint felül kellene vizsgálni az Egyház „igazságos háborúról” szóló tanítását. A tanítás felülvizsgálata mellett a pápa azzal érvelt: „Egyetlen háború sem igazságos. Az egyetlen igazságos dolog a béke.”¹

Kérdések: Miért vonja kétségbe Ferenc pápa az úgynevezett „igazságos háborúról” szóló egyházi tanítás igazát? S miért nem igazítja nyilatkozatait az Egyház tanításához? – Mit ünneplünk például Mária szent nevének emléknapján, ha nem azt, hogy Mária 1683-ban Bécsben győzelemre segítette az igazságos (azaz védekező) háborút folytató keresztény seregeket a törökkel szemben?– Vajon az argentin pápa nem ismeri az „igazságos háborúról” szóló egyházi doktrínát?

Válaszok:

A pápa bírálói (adott esetben kardinálisok is) gyakorta tévedésben élnek. Az Egyház tanítását ugyanis elsősorban az egyetemes zsinatok és az ünnepélyes pápai nyilatkozatok foglalják össze, illetve értelmezik. Ferenc pápának nincs szüksége arra, hogy összhangba hozza saját tanítását az Egyházzal, mert ez a „doktrína” tökéletes összhangban van a hegyi beszéddel, illetve a Jézus által hirdetett evangéliummal (vö. [Mt 5, 43–48](#); [Róm 12, 19–21](#)). Tagadhatatlan, hogy a történelem folyamán időnként maguk az apostolok (vö. [Lk 9, 51–55](#)), sőt még a pápák is félreértették Jézus szándékát. Érdemes elgondolkodni azon, hogy Jézus miért utasítja rendre Pétert – akit a hagyomány alapján első pápának is nevezhetünk –, amikor az apostol karddal levágja a szolga fülét (vö. [Jn 18, 10–11](#)). Nyilvánvaló, hogy a keresztes háborúkat támogató pápák magatartása sincs összhangban a hegyi beszéd szellemével, vagy legalábbis az erőszakmentességet hirdető Jézus üzenetének félreértésén alapul. Ám az evangélium félreértésén alapuló nyilatkozatok vagy a Jézus tanításával szemben álló kezdeményezések sosem tartoztak a hitletéteményhez, vagy ha úgy tetszik a Tanítóhivatal hivatalos és kötelező érvényű kijelentéseihez.

Mit ünneplünk szeptember 12-én, Mária szent nevének emléknapján? Nos, semmiképpen sem azt, hogy Mária az égben közbenjárt azért, hogy Bécs ostromának idején a védők fegyveres harcaik folyamán sikerrel elűzhessék a törököket. Lehet, hogy Lipót császár és maga a pápa is Mária közbenjáró imájának tulajdonította a fegyveres győzelmet, de ha így gondolták, tévedtek. Mária ugyanis sosem fogja „felülírni” Jézus tanítását, nem fog a hegyi beszéd szellemével szöges ellentétben cselekedni, és a harcoló felek egyikének vagy másikának oldalára állni. – Mégis, mi az, amiben Mária segített, miben segítette győzelemre a közbenjárását kérőket? Elsősorban azáltal nyújtott segítséget, hogy annak idején igent mondott Jézus születésére: ezzel hozzájárult ahhoz, hogy a földre jöhessen az Üdvözítő, aki az örök halál kényszerétől megszabadította az emberiséget (németet, magyart, törököt stb.). Ennek a Jézusnak köszönhetően mindazok, akik az áteredő bűn terhét hordozva fegyveres konfliktusban oltják ki egymás életét, de legalább haláluk pillanatában bűnbánatot tartanak, győznek, mert eljuthatnak az örök boldogságra. Ez mindenkire vonatkozik, függetlenül attól, hogy melyik oldalon harcolt, vagy hogy túlélte-e a harcokat, vagy sem. Mária neve (azaz Mária) a Jézus általi megváltás győzelmét hirdeti az egész emberiség számára. S mivel a Megváltó születését Isten rendeléseként Mária „igenje” tette lehetővé, bátran mondhatjuk: Fiának hűséges társaként ő is hozzájárult ahhoz, hogy a bűnbánatot tartó ember győzelemre juthasson, azaz elnyerhesse az örök életet.

¹ Ferenc pápa: Felül kellene vizsgálni az Egyház „igazságos háborúról” szóló tanítását ([Katolikus Válasz, 2017. szept. 9.](#))

Az argentin pápa tökéletesen ismeri az úgynevezett „igazságos háborúról” szóló hagyományos egyházi doktrínát². Úgy gondolja azonban, hogy ez a doktrína (amely nem dogma!) félreérthető, ezért a hegyi beszéd szellemében való újfogalmazását sürgeti. Meggyőződése, hogy primátusát akkor gyakorolja Krisztus szándékának megfelelően, ha igyekszik összhangba hozni a témával kapcsolatos és történetileg kialakult különféle teológiai véleményeket az evangélium szellemével.

2017. szeptember 15.

Turay Alfréd

² A Katolikus Egyház Katekizmusa, [2307–2317](#)